

Nová pravidla německého pravopisu

Historie

- německý pravopis (= ortografie) se nezměnil od r. 1901, základní norma = Duden
- v jazyce však probíhají změny, které se odrážejí i v pravopisu, vzniká potřeba reformy
- 1994: ortografická konference ve Vídni, návrh nových pravidel, která pravopisný systém zjednoduší, příp. nabízejí více variant, jak některé výrazy psát
- 1996: Německo, Rakousko a Švýcarsko podepsaly závaznou smlouvu o přijetí pravidel
- 1998–2005: tzv. „přechodné období“, během něhož platí starý i nový pravopis
- od léta 2005 platí jen nová pravidla (ale – odpor proti pravidlům v některých zemích Německa)

I. Označování hlásek písmeny

1. Uplatňuje se tzv. „**Stammprinzip**“ = slova, která jsou odvozena od stejného základu, se píší stejně:

nummerieren (protože *Nummer*, dříve *numerieren*)
platzieren (protože *Platz*, dříve *plazieren*)

2. Píší se **tři hlásky** vedle sebe:

Bettuch (dříve *Bettuch*)
Schiffahrt (dříve *Schiffahrt*)

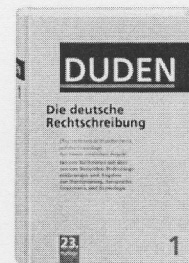
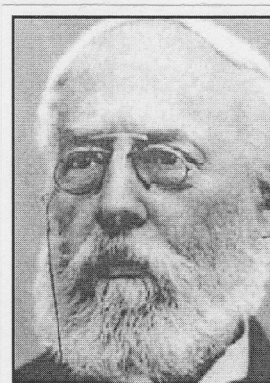
3. Ostré s (**ß**) píšeme jen po dlouhé samohlásce nebo dvojhlásce, jinak ss:

ich muss (dříve *ich muß*)
Fluss (dříve *Fluß*)
dass (dříve *daß*)

4. Některá **cizí slova** (ta běžně užívaná) se mohou psát zjednodušeně:

Jogurt nebo *Joghurt* (dříve jen *Joghurt*)
Delfin nebo *Delphin* (dříve jen *Delphin*)
Hobbys (neuplatňuje se anglická podoba *Hobbies*)

! Ale nadále píšeme *Philosophie*, *Orthographie*...

① Co je správně?

1) der Spaß – der Spass	11) ich habe gegessen – ich habe gezeßen
2) das Faß – das Fass	12) ich ließ – ich liess
3) die Kaffeeernte – die Kaffeernte	13) der Fuss – der Fuß
4) du musst – du muß	14) dass – daß
5) grüßen – grüssen	15) platzieren – plazieren
6) der Fluß – der Fluss	16) gross – groß
7) die Ladies – die Ladys	17) die Fysik – die Physik
8) essen – eßen	18) der Panter – der Panther
9) ich ass – ich aß	19) ich hatte gemusst – ich hatte gemuß
10) der Asphalt – der Asphalt	20) schießen – schiessen

II. Psaní dohromady a zvlášť

- V mnoha případech se nově píší slovní spojení **zvlášť**:

1. Spojení podstatné jméno + sloveso:

Rad fahren (dříve *radfahren*)

2. Spojení dvou sloves:

kennen lernen (dříve *kennenlernen*)

3. Spojení přídavné jméno/příslovce + sloveso, pokud lze přídavné jméno/příslovce stupňovat:

übrig bleiben (dříve *übrigbleiben*)

gesund bleiben (dříve *gesundbleiben*)

• Výrazy s *irgend-* píšeme jen **dohromady**:

irgendetwas (dříve *irgend etwas*)

• **Dohromady i zvlášť** je možné psát řadu slov:

an Stelle nebo *anstelle* (dříve jen *anstelle*)

auf Grund nebo *aufgrund* (dříve jen *aufgrund*)

② **Dohromady nebo zvlášť?**

1) liegen lassen – liegenlassen

2) radfahren – Rad fahren

3) spazierengehen – spazieren gehen

4) eislaufen – Eis laufen

5) sechshundfünfzig – sechs und fünfzig

6) getrennt schreiben – getrenntschreiben

7) wieviel – wie viel

8) irgendjemand – irgend jemand

9) an Stelle der Frage – anstelle der Frage

10) teil nehmen – teilnehmen

III. Používání spojovníku

1. Spojovník se nově používá ve slovních spojeních, kde se vyskytuje číslice a slovo:

10-jährig, 3-mal, 15-prozentig

2. Spojovník může pomoci při psaní dlouhých složených slov, u nichž není zřejmé dělení na dílčí části:

Ich-Form nebo *Ichform*

Kafee-Ernte nebo *Kaffeeernte*

③ **Přepište pomocí spojovníků:**

1) Musikerleben

2) Zooorchester

3) Goethewohnhaus

4) Sexappeal

5) Ballettruppe

6) Ostwestbeziehungen

7) Hawaiiinseln

8) physikalischchemische Prozesse

9) Flusssand

10) Indentaghineinträumen

IV. Psaní velkých a malých písmen

• Bohužel, změn v psaní malých a velkých písmen je takové množství, že je nelze shrnout do několika bodů, tedy alespoň několik příkladů:

auf Deutsch (dříve *auf deutsch*)

der Erste (dříve *der erste*), *das Beste* (dříve *das beste*)

der Heilige Vater, der Erste Weltkrieg, der Prager Frühling a další pevná spojení v němčině